D • N
11/9 1949

Norrbottenskommunismen — ett riksproblem

I Sverige är kommunisterna det minsta av partierna — föga mer än hälften så stort som vartdera bondeförbundet och högern, betydligt mindre än en tredjedel av folkpartiet och endast sjundedelen av socialdemokraterna. I Norrbotten däremot intar kommunistpartiet andra platsen, näst efter socialdemokratin. Medan kommunisterna i andrakammarvalet var 6,3 procent av de röstande, redovisade de i den nordligaste valkretsen inte mindre än 21 procent. Deras röstetal var 23.400, att jämföra med socialdemokraternas 53.100, folkpartiets 11.700, högerns 11.500 och bondeförbundets 9.500. Det ger en föreställning om vilken makt kommuniströrelsen utgör i gränstrakten och vid de stora malmfälten till skillnad från riket i övrigt — en betydelse som ytterligare framhävs genom att kommunistsiffrorna klumpar sig inom de från nationell säkerhetssynpunkt ömtåligaste samhällena. I andra delar av landet har man i regel svaga begrepp om karaktären och omfattningen av denna kommunistiska infiltration. De nordsvenska gränsproblemen brukar sällan offentligt diskuteras med tanke på de frågor som här skall ställas i förgrunden. Deras betydelse är emellertid långt större än den lokala, de är en riksangelägenhet som tilltvingar sig uppmärksamhet, inte minst med hänsyn till att strävandena att stärka beredskapen mot kupper och sabotageförsök delvis ännu inte kommit över det förberedande stadiet. Därför har det synts Dagens Nyheter angeläget att framlägga ett vederhäftigt upplysningsmaterial om de exceptionella, i väsentliga hänseenden elakartade förhållandena och om olika tänkbara motåtgärder.

Särskilt anmärkningsvärt är att Norrbottenskommunisterna inte utsattes för samma hårda bakslag vid det senaste valet som kommuniströrelsen i andra delar av landet. Vid riksdagsvalet 1944 hade partiet mönstrat sina talrikaste skaror över hela riket, drygt 10 procent av det samlade röstetalet. I fjol nedpressades detta procenttal till 6,3. Motsvarande kommunistsiffror för Norrbotten är 24 och 21 procent, dvs. kommunisterna håller huvudställningarna jämförelsevis bra, låt vara att tendensen är vikande. Efter första finsk-ryska kriget gick det sämre för dem: vid andrakammarvalet 1940 sjönk procenten till knappt 18, lågvattensmärket för deras del. Uttryckt i absoluta tal: Norrbottenskommunismen uppbådade 1940 ungefär 12.500 röster, fyra år efteråt 20.800 och förra året 23.400.

De som känner förhållandena utan och innan understryker ivrigt att denna ytbeskrivning givetvis inte ger någon klar uppfattning om antalet nationellt opålitliga. Kommuniströstandet i den nordligaste landsändan har en lokal bakgrund, sammanhänger med flera materiella och psykologiska omständigheter — i många fall är det i utpräglad grad traditionens och tröghetens makt som ger utslag. Det stora flertalet förtjänar ingalunda sabotörstämpeln. De misstänkta förrädiska elementen är sammanrotade i denna miljö, så att det oftast blir svårt att urskilja dem. Möjligheterna att camouflera landsförrädiska stämplingar ökas i hög grad just genom att den omgivning i vilken sabotörerna rör sig är så välvilligt inställd till kommunismen. De talrika medlöparna underlättar denna skumma verksamhet. I och för sig är det synnerligen anmärkningsvärt att erfarenheterna av rysk maktpolitik under efterkrigsåren inte har satt starkare spår. Det långt övervägande flertalet kommuniströstande har liksom vänt ryggen åt detta överväldigande rika, drastiskt övertygande upplysningsmaterial. De avfärdar det som underhaltigt förfalskat — de tror endast på de framställningar som ges från rysskommunistiskt håll, främst genom Norrskensflamman, den mest lästa tidningen inom "radikala" kretsar. Trots att både socialdemokratiska och borgerliga tidningar har avsevärd spridning även bland folk på vänstra ytterkanten (Norrländska Socialdemokraten, högerorganet Norrbottens-Kuriren, liberala Stockholmstidningar) verkar det som om den kommunistiska svindelpropagandan skulle göra de flesta läsarna av ifrågavarande typ praktiskt taget oemottagliga för intryck. Till och med lärare med en viss bildningsstandard — här kunde anföras flera namn från Kiruna, Malmberget, Koskullskulle osv. — intar denna slutna hållning: det är som om de vore obildbara. Antalet offentligt kända avhoppare är förvånansvärt litet, en del av dessa botgörare betraktas dessutom som tvivelaktiga. Man har konstaterat att åtskilliga som avsvor sin kommunistiska tro under krisåret 1940 senare har återknutit sina förbindelser med kommunistpartiet. Allvarligare var inte omvändelsen. För närvarande anses det att kommunistiska kunskapare ibland betjänar sig av kättarutstyrseln. Några sådana fall har avslöjats inom fackföreningsrörelsen.

Norrmännen har många liknande historier från motståndskampen mot tyskarna — även beträffande kommunister i de nordligaste fylkena —, och just nu pågår en kartläggning som bland annat går ut på att fastställa gränsen mellan fullt pålitliga och opålitliga. De omfattande personkartoteken från krigsåren, kompletterade med senare civila och militärt polisiära iakttagelser, torde ge norrmännen ett visst försteg i den inre kontrolltjänsten.

Norrbottensproblemen är svårare att bemästra, inte bara för att det starka finskspråkiga inslaget i befolkningen medför en påtaglig isolering från opinionsbildningen i det övriga landet, utan framför allt genom att det industriella maskineriet spelar så stor roll och är så lätt utsatt för allvarliga störningar. Norrbottenskommunismen vore inte så farlig — den kunde rent av betraktas som ett kuriosum i stil med andra arktiska fenomen — om den inte hade sina maktcentra vid gruvindustrins, kraftanläggningarnas och kommunikationsledernas knutpunkter. Och där växer sabotagerisken till ett försvarsproblem av första ordningen. Det yttre lugnet är bedrägligt: bakom denna fasad försiggår ett skumraskspel som i kritiska lägen kan medföra utomordentligt svåra skadeverkningar.

Skräckväldet söker fångar

Despotierna i öster tål inte att deras undersåtar söker sig till andra och friare länder. De effektiva gränsspärrar som gör dessa stater till väldiga fångläger har dock inte kunnat hindra att en del flyktförsök lyckats och att demokratierna på detta sätt fått upplysning om hur det går till bakom järnridån. Ett särskilt problem för polisen i öststaterna erbjuder de grupper som flytt eller fått tillstånd att utflytta innan diktaturerna upprättats. Jakten efter balter som efter hemstaternas införlivande med Ryssland vägrat att återvända har sedan 1945 gång efter annan upprört den svenska opinionen. Efter utlämningarna på hösten 1945 — från moralisk synpunkt det värsta den sittande regeringen gjort — har den ryska regimen, stödd av den svenska kommunismen, fått inskränka sig till att genom löften, hotelser och enstaka bortrövanden söka få tillbaka de förrymda.

Vid flera tillfällen har fastslagits att den ungerska regimen tillämpar samma metoder gentemot den lilla grupp av ungrare, omkring 1.200 personer, som före demokratins förintande i Ungern fick rätt att söka arbete i Sverige. För närvarande reser, såsom Dagens Nyheter i torsdags meddelade, två ungerska regeringsdelegater omkring i Sverige för att fullfölja denna kampanj. Man söker påverka på skilda sätt. Det svenska samhället målas i de mörkaste färger — en ganska meningslös förfalskning, eftersom de människor man vänder sig till lever i detta samhälle. Men löften och hotelser spelar huvudrollen. Om de tredskande kommer hem, skall de få det bra, sägs det; det rysstyrda, utpinade Ungern beskrivs som de kommunistiska fantasiernas idealland. Då inte löften hjälper får hotelser träda till — inte minst är fruktan för repressalier mot de härvarande ungrarnas familjer och släktingar i Ungern ett verksamt påtryckningsmedel. Brev och andra meddelanden ger en gripande bild av den tveksamhet, ängslan och skräck som dessa människor känner inför razzian. Ofta är de okunniga om, och måste vara okunniga om, att de på svensk mark är försäkrade om trygghet och att svenska myndigheter inte har med saken att göra.

Det är en numerärt obetydlig grupp det gäller; då hundratals miljoner i Europa lever i förtryck och fångenskap kan hela saken te sig liten. Men lika fullt borde den svenska regeringen göra vad den kan för att inte bli medansvarig i denna människojakt. Kan inte de ungerska delegaterna sändas hem eller åtminstone underkastas en kontroll som gör det omöjligt för dem att vilseleda och hota sina i Sverige bosatta landsmän? Kan man inte hos den ungerska regeringen anhålla om att hela denna trafik upphör — det är uppenbart att den politiskt blott är till skada för kommunistregimen i Ungern och att dess vinster i människofångst inte kan vara av någon betydelse. I alla händelser borde det stå klart för våra styrande att något måste göras för att förekomma en verksamhet som från svensk synpunkt ter sig lika vidrig som den från polisstatens synpunkt är självfallen och naturlig.

PRESSGRANNAR

Wahlbärjsaffären har liksom katten sju liv. Nu senast är det affären med vårdhemsbyggandet vid Karlslund i Upplands Väsby som väckt allmän uppmärksamhet. Sett mot bakgrunden av Wahlbärjsutredningen är det obegripligt, tycker Expressen (fp), att hr Wahlbärj framhärdar i att åsidosätta de former som ofrånkomligen måste prägla allmän förvaltning:

Det är alldeles påtagligt att hr Wahlbärj fortfar att betrakta "Föreningen för psykiskt vanlottade" som sin egen affär. Precis på samma sätt som han i egen regi under två år drev jordbruket och trädgården på stadens egendom Stenby. Föreningen är en täckorganisation för Stockholms socialvård. Den är endast till formen självständig, ty i realiteten är den helt beroende av de kommunala myndigheterna. Liksom en vanlig kommunal nämnd eller styrelse bör givetvis föreningen först hemställa till stadsfullmäktige om pengar innan den sätter i gång med ett bygge. I stället gör föreningens ordförande hr Wahlbärj så att han begär byggnadstillstånd och får detta beviljat av länsarbetsnämnden. Ritningar till bygget underställs medicinalstyrelsen och godkänns. Därefter igångsätts bygget, och först fyra månader senare inkommer föreningen till barnavårdsnämnden med en begäran om anslag.

Inte ens nu förmår man prestera någon ordentlig kostnadsberäkning, utan begär i rätt vaga ordalag omkring 400.000 kr. Över huvud taget är byggplanerna inhöljda i mystiskt dunkel. Föreningsstyrelsens sekreterare hålls utanför det hela. Den utredning som barnavårdsnämnden igångsatt kommer väl att kasta ljus över de dunkla punkterna:

Det förefaller som om länsarbetsnämnden och dess överordnade myndighet arbetsmarknadsstyrelsen skulle ha motiverad anledning att också göra en undersökning. Man bör komma ihåg att frågan om föreningens hela verksamhet ligger i stöpsleven. Inte desto mindre går hr Wahlbärj på i ullstrumporna, begär byggnadstillstånd, sätter i gång schaktning m. m. och begär till sist att barnavårdsnämnden skall hos stadsfullmäktige hemställa om pengar till bygget. Hela taktiken tycks gå ut på att försätta staden i ett tvångsläge.

Besynnerlig ter sig också den passiva hållning övriga medlemmar av föreningsstyrelsen intagit i byggaffären. Hela föreningsstyrelsen gör klokt i att vid kommande årsmöte ställa sina platser till förfogande. Och vad hr Wahlbärj själv beträffar bör det efter denna nya fadäs vara lika självklart att han inte av staden erhåller den reträttplats han försökt pressa sig till.

Denna utpressningstaktik komprometterar även det parti som hr Wahlbärj företräder och den lokala ledning som i det längsta hållit honom om ryggen. Lägg märke till hur varsamt socialdemokratiska tidningar berör Wahlbärjsaffären. Endast med dämpad röst vill de tala om den — helst tiger de vecka efter vecka.

Hr Halls brevskrivning verkar alltmera osympatisk, det är också Svenska Morgonbladets (fp) intryck efter att ha läst underhandsmeddelandet till partivännerna. Man behandlar nämligen icke en människa på detta sätt, hon må vara vän eller fiende, offentlighetens man eller ej. Att fälla en meningsfrände och kräva hans omedelbara avgång inte därför att saken ligger så klar att någon tvekan om skuld ej föreligger, utan därför "att en del borgerliga tidningar tagit del av handlingarna i målet", det visar en brist på hänsyn som man verkligen inte väntat av finansministern:

Att försöka hänga hr Lundkvist, partiets förtroendeman, i tysthet för de borgerliga tidningarnas skull, det är ett otäckt tillvägagångssätt, som man verkligen hoppas vi skall slippa ifrån både i detta och i andra fall. Det spelar inte minsta roll, vilket parti det här gäller, ett högerparti, ett liberalt eller socialdemokratiskt parti. Det första och främsta och enda betydelsefulla är att full rättvisa skipas mot den enskilda människan, sedan må det gå med partiprestigen som det kan. Hr Hall har skadat sin egen prestige och sitt partis prestige i mycket hög grad genom att han tydligen icke begripit detta. Brevet till medlemmarna av förvaltningsutskottet är onekligen för hr Hall mer komprometterande än det första, och man frågar sig på fullt allvar, om finansministern efter dessa avslöjanden verkligen har kvar det allmänna förtroende, som behövs för att sköta sitt svåra värv . . . Man har svårt att förstå, hur han skall kunna återställa förtroendet.

En del socialdemokratiska tidningar med Vestmanlands Folkblad i spetsen låtsas emellertid som om de i n t e hade svårt att förstå. Och de framställer hr Hall som taktfullheten förkroppsligad. Nerikes Allehanda (fp) annärker att genom allt detta urskuldande i olika former blir det bara värre och värre:

Detta gäller redan i fråga om uppgifter och besked i den uppmärksammade historien. Men ännu värre blir det om man något litet ser till avsikterna. Hr Hall har bryskt spelat ut sin ställning och sitt nyvunna inflytande för att försöka driva bort en gammal kommunalman utan dom och rannsakan. Och för att göra utfrysningen av landstingsordföranden så total som möjligt begär han av de socialdemokratiska ledamöterna i förvaltningsutskottet — som genom den söderbergska revisionskritiken blivit satta på de anklagades bänk — att de skall ta "markerat avstånd" från vad som förekommit. Det betyder ju i realiteten ingenting annat än att de skall springa ifrån sitt eget ansvar och sin egen uppfattning — för partiets och hr Halls sak. Ett sådant krav har finansministern bland annat ställt till Iwar Andersson i Arboga, gamle Råstocks bror och i dagarna nämnd som tänkbar ordförande i vår riksdags förnämliga statsutskott!

Vilka frestelser kan inte en man, som låtit allt detta komma sig till last i dessa mindre sammanhang, falla för, när större och viktigare ting står på spel?

Bärgslagsbladet (fp) läser i Kravtjenko att rättrogna kommunister betraktar var och en som hemliga polisen funnit misshag i som pestsmittad. Blotta samtal eller beröring med dylika kan föranleda förhör och onåd. Dylikt kommer man att tänka på när man läser Halls cirkulär till landstingsmännen om hur de bör uppträda. Är sådant värdigt ett svenskt statsråd?

Man får komma ihåg att hr Söderbergs attacker måste drabba hela förvaltningsutskottet liksom byggnadskommittén och lasarettsdirektionen i Västerås enär dessa styrelser varit ense i sina avgöranden medan hr Lundkvist inte deltagit i de beslut som berörde de omstridda måleriarbetena . . . Hr Lundkvists och hans kamraters heder och ära väger i sammanhanget lika med noll. Här har man bilden av en slaktare som skall sticka en gris, vilken han ivrigt vill hindra från att försvara sig eller ens skrika. Det länder hr Lundkvist och hans partikamrater i förvaltningsutskottet till heder att de inte blint lydde "husbondens röst". De har i stället gått in för en utförlig utredning.

Hr Israelsson i Köping påpekar i en intervju i dag att man i utskottet är ense om att dela ansvaret för vad förvaltningsutskottet gjort. Ledamöterna anser sig ha rätt att hålla på hr Lundkvist så länge han inte överbevisats om skuld liksom de är solidariska med beslutet att utredningskommittén i fallet Ahlbom skall avvakta Högsta Domstolens dom innan den börjar sitt arbete. Hr Hall må ha så stark ställning som helst i riksdagsgruppen — i sin landstingsgrupp har han isolerat sig.

Dessa mellanhavanden har en så allvarlig innebörd med hänsyn till finansministerns ställning att de måste granskas även i riksdagen. Söker inte regeringspartiet få en hedersam avveckling, kommer helt säkert andra att göra det.

MARTYREN LEONORA CHRISTINA

LEONORA CHRISTINA: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer, udg. af J. Bröndum-Nielsen og C. O. Böggild-Andersen.* Rosenkilde og Bagger, 16 da. kr.

LEONORA CHRISTINA.
Målning av Gerhard Honthorst.

ETT AV DE KLASSISKA memoarverken i Norden har kommit ut i ny upplaga. Det är Leonora Christina Ulfeldts "Jammers Minde", utgivet av professorerna Johannes Bröndum-Nielsen och C. O. Böggild-Andersen, kompletterat med några andra självbiografiska skrifter av samma författarinna och försett med ytterst sakkunniga kommentarer. Det kan inte nog understrykas att det här inte bara är fråga om en historisk källskrift, utan om ett litterärt dokument som förtjänar att läsas av en stor publik inte minst i Sverige.

Det har länge stått ett sentimentalt skimmer om Leonora Christina, den politiska martyren, som fick sitta fängslad i 22 år för sin mans, Corfitz Ulfeldts, försyndelser. Den ene utgivaren, professor Böggild-Andersen, erinrar i sin inledning med rätta om H. C. Andersens omdömen: "den ädlaste och bästa av alla danska kvinnor", "ett hjärta i Danmarks vapen", och Zahrtmanns tavla i Köpenhamns Glyptotek av Leonora Christinas avtåg ur fängelset visar en ädel och prövad gammal dam med förbindliga handrörelser. Denna uppfattning stämmer inte riktigt med Leonora Christinas självporträtt i hennes skrifter och sannolikt ännu sämre med verkligheten. Hon var, vulgärt uttryckt, betydligt roligare än så. Det är frågan om någon vitter dam i de nordiska länderna kan ens tillnärmelsevis jämföras med henne i fråga om helgjuten styrka både kroppsligen och andligen, vass stridbarhet och imponerande ensidighet. Helt säkert kunde hon med rätta anses som en satkäring av sina fiender. Men en satkäring av sådant format att det gick över i det heroiska, nästan mytiska.

Hon måste ha varit vacker utan att ha varit det minsta söt. Det porträtt som Gerhard Honthorst målade av henne då hon 26 år gammal vistades i Holland må ha varit idealiserat på övligt sätt, men har många drag av verklighet. Det visar en ståtlig, skeptisk och mycket högmodig adelsdam, elegant utan att vara flärdfull, med humor, hög intelligens och ett otäckt humör, som hon dock kunde bemästra när hon gitte. Hon var på många sätt karlaktig. En gång då hon förklädd i manskläder följde sin make på en resa hände det att de utanför Danzig tog in i "ett horhus". Där blev Leonora Christina, enligt vad hon själv berättar, antastad av en ung flicka, som tog henne för man och var mycket enträgen: Leonora Christina fann det lustigt och "värdigt en roman". En annan gång spelade hon kort med två soldater om drickspengar i ett fort utanför Stade och blev bjuden på öl av sina medspelare. I fängelset skrämde hon omgivningen med sina händers styrka, och en piga brukade sin mun och sade att hon aldrig hade fått sådana örfilar som av Leonora Christina.

Hon var dotter till kung Kristian IV, ett av nio barn i dennes morganatiska äktenskap med adelsdamen Kirsten Munk. Den kunglige faderns roll i Leonora Christinas liv liknade mest en av de antika gudar som spelade så stor roll i förnämt folks föreställningsvärld under 1600-talet: avlägsen, fruktsam och oansvarig, men mäktig och välvillig när han någon gång ingrep för att ställa saker till rätta. Hans död 1648 betydde i dotterns liv att hennes fastaste stöd politiskt och socialt försvann. Hon stod i ett gott förhållande till honom, men personligen betydde han inte mycket för hennes utveckling. Det var en enda människa förbehållet att vinna henne, behärska henne och få hennes förbehållslösa stöd och tillgivenhet: maken Corfitz Ulfeldt. Under den tid då Ulfeldt steg till Danmarks ledande politiker stod hon vid hans sida som representativ världsdam, skötte hans hushåll och födde honom tio barn. Under motgångens, landsflyktens och de vilda politiska projektens tid trädde hon ännu mera i förgrunden som den fasta punkten i Ulfeldts tillvaro, som hans rådgivare, sändebud, advokat, sjuksköterska och fängelsekamrat. Hur mycket hon inspirerade i mannens verksamhet tör väl aldrig bli helt klarlagt, men att hennes roll var betydande märks kanske mest i hennes barska missnöjesyttringar när Ulfeldt fattade något viktigt beslut utan hennes medverkan. Hennes fasthet och envishet är säkert en av de främsta förklaringarna till att den landsflyktiges skuta kunde hålla sig någorlunda flytande. När Ulfeldt dog fanns hon ej vid hans sida — hon hade då fångats av deras fiender och satt i Blå tornet i Köpenhamns slott som tacksamt hämndobjekt i den fruktade och hatade makens ställe.

Hennes lojalitet var restlös — Corfitz Ulfeldts önskningar var för henne självfallet den lag som furstar, riken och folk borde rätta sig efter. Hur det hade blivit så förstår man bäst mot bakgrunden av hennes förhållande till människor i övrigt och särskilt syskon och andra närstående. När man läser hennes lilla, på franska skrivna skildring av sin tidigare levnad får man Agnes von Krusenstjerna i tankarna. Systern Sophie är dum och elak och vill henne illa, hovmästarinnan plågar henne kallblodigt och konsekvent, brodern Valdemar Christian söker i flabbig ondska störta henne i fördärvet, svägerskan Anne Ulfeldt söker förleda Corfitz att gå till frillor för att förödmjuka henne, svågern Hannibal Sehested är en lismande skurk. Klart och kallt men med sammanbiten ilska har Leonora Christina betraktat de flesta människor som fähundar och ynkryggar. Man får visserligen minnas att hennes memoarer är präglade av fångenskapens bitterhet, men hennes intensiva upplevelse av andras ondska under långt tillbaka liggande skeden skvallrar om att detta var medfödd, inte förvärvad läggning. Hon har en förmåga att fullkomligt lugnt bygga upp scener som lever och förfärar genom att på ett övertygande naturligt sätt visa avgrunder av råhet och ynklighet hos de agerande. Baksidan av Danmarks lysande renässanshov lär man grundligt känna genom hennes skrifter. I allt detta står Corfitz Ulfeldt som det enda stora undantaget, som den alltid trofaste lyckobringaren, föremål för en kärlek och beundran som mest kommer till synes indirekt, men som därför gör ett desto starkare intryck. Också deras barn skymtar som föremål för hennes ömhet och omsorger. Och som bundsförvanter: en ung son lyckades på gatan i Brügge sticka ned generalmajor Fuchs, paret Ulfeldts plågoande under en tid som fångar på Hammershus, och denna blodshämnd väckte moderns livliga gillande. Klanen var fast sammansvetsad i krig mot yttervärlden — dess framgång betydde allt.

*

"Jammersmindet", skildringen av fängelsetiden i Blå tornet, är Leonora Christinas personligaste, största och märkligaste skrift. Den är tillägnad barnen med ett ytterst belysande företal, som handlar om Guds verk i att hålla henne uppe i olyckorna och straffa onda människor. Det är en Ulfeldtsk husgud som här anropas. Han har bragt en noga katalogiserad rad av familjens fiender en ond död, varigenom försynens makt bevisas. Hans makt visar sig även i att Leonora Christina härdar ut: "Det er sig höjligen over at forundre, at mine Lemmer ikke erre krumpen og contract af Liggen og Sidden, at mine Öjen ikke erre dumme, ja ganske blinde, af Graad, af Rög og Smög, at jeg ikke er stakaandet af idelig Lysetaande og Kvalm, af Stank og indeklemte Luft. Gud alene Æren." Jammersmindet skall visa detta, men det förmedlar också i förbigående två vetenskapliga "Observationer": att det finns kålmaskar "som föder levende smaa Creaturer" och att en loppa föder en "formerad" loppa, dvs. en fullt utvecklad dylik, medan inte en lus kommer av en lus. Exemplar av dessa djurslag fanns i överflöd att observera i Blå tornet.

"Jammersmindets" berätterska och hjältinna vistas i en trång värld: en slottsfogde, några tornvaktare och pigor, den frigående fången Christian, kungen, drottningen och några till. Dessa människor lever i sina samtal, ofta ordagrant återgivna på ett till synes exakt sätt. Skildringen är egentligen en serie små tablåer, där Leo-

En
litterär händelse
ATT VARA UNG
Minnen av
Sigfrid Siwertz
"De äro en studie i ungdomligt själsliv, det ungdomliga själsliv som Sigfrid Siwertz känner därför att han känner sig själv så oerhört väl och har modet att tala om vad han vet.
Dessa memoarer äro betydande redan genom att de äro så hederliga."
Gösta Attorps i Sv. D.
"Man läser boken i ett drag."
Thorsten Jonsson i DN.
7:50, inb. 11:—
BONNIERS

Nu startar Hedengrens ny bokcirkel
Av nedanstående 25 böcker ur höstens nyheter får Ni välja 10 böcker och behålla en, som utlottas efter läsecirkelns avslutning.
Allt för kr. 14: 75.
1. Balchin: Borgias testamente.
2. Baum: Den huvudlösa ängeln.
3. Bennett: Guld med täljkniv.
4. Browallius: Karusellen.
5. Brøgger: Mannen som ägde sju liv.
6. Edqvist: Trolldryck.
7. Finnegan: Med berått mod.
8. Geer: Hetsjakt över haven.
9. Golowanjuk: Lilla Grand Hôtel.
10. Hertzman-Ericson: Vårt dagliga bröd.
11. Johnson: Drömmar om rosor och eld.
12. Kazantzakis: Spela för mig, Zorbas.
13. Lang: Mördaren ljuger inte ensam.
14. Lyttkens: Tag lyckan fatt.
15. Mason: Toppen och skuggan.
16. Moorehead: Uppbrott från Kandahar.
17. Olivia: Olivia.
18. Parkinson-Keyes: Middag på Antoines.
19. Paton: På lösan sand.
20. Sassoon: När vi red efter räv.
21. Siwertz: Att vara ung.
22. Waltari: Mikael Ludenfot.
23. Waugh: En handfull stoft.
24. Westmacott: Isabella.
25. Yerby: Häxdans.
Bokbyte inom 3 veckor.
HEDENGRENS BOKHANDEL
Stureplan

Ny Nynatten
DEN FÖRLORADE SONEN

Den uppskattade holländska författarinnan skildrar här en kuvad ung människas kamp med sig själv och yttervärlden för att nå fram till harmoni och få fast mark under fötterna.
Övertygande skildras miljöns och bekantskapskretsens inflytande på ett ungt sinne, men lika starkt trycker författarinnan på kärlekens makt — allt berättat med äkthet och kvinnlig känsla.
11:—, inb. 15:—
En bok från NATUR och KULTUR är en bra bok

När det gäller alla slag av möbler finner Ni hos oss det största urvalet i Stockholm av det bästa som svensk möbelindustri och hantverk framställer. Vänd Eder till oss såvida Ni sätter värde på stil, kvalité och önskepris
Stockholmarnas möbelaffär
Bröderne Ljunggren
17 Malmskillnadsgatan Tel. 22 94 20

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.